

دانشگاه علوم پزشکی و توانبخشی

مجموعه ابزارهای ملی ارزیابی مخاطرات و شاخص‌های توانمندی تخصصی حوزه سلامت در حوادث و بلایا (نقشه خطر)

تألیف: دکتر حمیدرضا خانگه

با همکاری:

شکوفه احمدی - دکتر علی اردلان - دکتر داود خراسانی - لیلا داددوست - مریم رنجبر
دکتر محمد سرور - دکتر احمد سلطانی - دکتر الهام سیادت - دکتر امین صابری‌نیا
دکتر محمدتقی طالبیان - بابک فرزین‌نیا - دکتر الهام قناعت‌پیشه - دکتر جعفر میعادفر - دکتر مریم نخعی

بخش سوم

ابزار بررسی آمادگی بیمارستان‌ها و مراکز بهداشتی‌درمانی در پاسخگویی به حوادث و بلایا

ابزار ارزیابی آمادگی بیمارستان در حوادث و بلایا چک لیست ارزیابی پاسخ به اورژانس‌های بیمارستانی معرفی

بیمارستان‌ها نقش مهمی را در ارائه مراقبت‌های حیاتی به جامعه در هنگام بروز انواع حوادث و بلایا ایفا می‌کنند. حوادث بسته به دامنه و طبیعت‌شان، منجر به افزایش نیاز به خدمات ضروری و سریع می‌شوند که می‌تواند ظرفیت عملکردی و ایمنی بیمارستان را اشباع کند. هر حادثه‌ای که باعث از

بین رفتن زیرساخت‌ها یا افزایش مراجعین به بیمارستان شود، اغلب نیاز به یک پاسخ همه جانبه و جامع دارد که باید شامل ارزیابی مراقبت‌های سلامت باشد. بدون وجود برنامه‌ریزی مناسب برای پاسخ به حوادث، سیستم سلامت کارایی خود را برای پاسخ به حوادث به‌علت فراوانی تقاضا از دست می‌دهد.

منابع محدود، افزایش تقاضا برای خدمات پزشکی و اختلال در خطوط ارتباطی مانع قابل توجهی در ارزیابی مراقبت‌های سلامتی ایجاد می‌کند. جهت افزایش آمادگی و مقابله با چالش‌های ناشی از حوادث، بیمارستان‌ها نیازمند شروع اقدامات اساسی هستند. دفتر منطقه‌ای سازمان بهداشت جهانی در اروپا چک‌لیست ارزیابی آمادگی بیمارستان را برای کمک به کارکنان بیمارستان و مدیران اورژانس در جهت ارزیابی پاسخ مؤثر به محتمل‌ترین سناریوی ممکن در حوادث ارزیابی کرده است.

این ابزار، مدیریت بیمارستان براساس مداخلات اورژانسی را شامل می‌شود و بهترین شیوه و تلفیقی از اقدامات اولیه مورد نیاز برای پاسخ سریع و مؤثر به اتفاقات حیاتی با رویکرد به همه خطرات است. این ابزار بر اساس ۹ مؤلفه کلیدی که هر کدام شامل لیستی از اقدامات ضروری جهت کمک به مدیران بیمارستان و برنامه‌ریزان در زمینه اورژانس می‌باشد ساخته شده است. این اقدامات به منظور دستیابی به اهداف زیر توصیه می‌شود:

۱. تداوم خدمات ضروری
۲. اجرای هماهنگ فعالیت‌های بیمارستان در همه سطوح
۳. ارتباط داخلی و خارجی دقیق و روشن
۴. تطابق سریع به افزایش تقاضا
۵. استفاده مؤثر از منابع کمیاب
۶. ایجاد محیط امن برای کارکنان بخش سلامت و مراقبت.

دستیابی به این اقدامات با توجه به سایر ابزارهای مکمل، دستورالعمل‌ها و دیگر منابع قابل اجرا فراهم شده است.

از این ابزار جهت ارزیابی آمادگی بیمارستان در پاسخ به حوادث و بلایا استفاده می‌شود. اصول و توصیه‌های مطرح شده در این ابزار، عمومی، قابل اجرا و با رویکرد به همه حوادث و بلایا است.

جزء کلیدی شماره ۱

فرماندهی و کنترل: عملکرد مطلوب سیستم فرماندهی و کنترل جهت اجرای مؤثر مدیریت حوادث و فوریت‌های بیمارستان ضروری است.

ردیف	فعالیت‌های پیشنهادی	در حال بررسی (۱)	در دست انجام (۲)	خاتمه یافته (۳)
۱	وجود مرکز فرماندهی حادثه در بیمارستان یا مکانی شبیه آن، جهت هماهنگی فعالیت‌های مرتبط با پاسخ‌های اورژانسی	☐	☐	☐
۲	تعیین یک فرد به‌عنوان مسئول هر یک از مؤلفه‌های نه‌گانه کلیدی در این چک لیست، جهت اطمینان از مدیریت مناسب و هماهنگی فعالیت‌ها	☐	☐	☐
۳	تعیین افرادی به‌عنوان جایگزین احتمالی مدیران فوق جهت تضمین ادامه مدیریت، کنترل و عملکرد	☐	☐	☐
۴	ثبت و نگهداری کلیه مستندات مربوط به مدیریت اورژانس بیمارستانی برای اطمینان از کاربرد اصول اولیه و استراتژی‌های مربوط به برنامه‌ریزی و استقرار برنامه‌های عملیاتی	☐	☐	☐
۵	وجود اوراق شرح وظایف برای اعضای کمیته حوادث و بلایا، کارکنان و مدیران بیمارستان جهت آشنایی با وظایف خود در زمان بلایا	☐	☐	☐
۶	تمام اعضای کمیته و کارکنان بیمارستان در مورد ساختار و عملکرد سیستم حادثه به‌اندازه کافی آموزش دیده‌اند و با وظایف خود در زمان حوادث و بلایا آشنا هستند.	☐	☐	☐
	جمع:	تعداد موارد=۶	تعداد موارد=۲۲	تعداد موارد=۱۸

جزء کلیدی شماره ۲

ارتباطات: ارتباطات شفاف، دقیق و به‌موقع جهت اطمینان از تصمیم‌گیری مطمئن، همکاری مؤثر، آگاهی عمومی و کسب اطمینان ضروری است. توصیه‌های زیر را در نظر بگیرید.

ردیف	فعالیت‌های پیشنهادی	در حال بررسی (۱)	در دست انجام (۲)	خاتمه یافته (۳)
۱	تعیین یک فرد به‌عنوان رابط و سخنگو جهت هماهنگی تمام ارتباطات بیمارستانی با جامعه، رسانه‌ها و مقامات بهداشتی	☐	☐	☐
۲	وجود فضایی مناسب برای برگزاری کنفرانس‌های مطبوعاتی (خارج و دور از ساختمان اورژانس/ محل تریاژ/ سالن انتظار و مرکز فرماندهی)	☐	☐	☐
۳	تهیه پیش‌نویس وقوع حوادث برای مخاطبان هدف (مانند بیماران، پرسنل، عموم مردم) جهت اجرای سناریوهای مختلف و محتمل	☐	☐	☐
۴	اطمینان از کنترل تمام اطلاعات ارائه شده به عموم مردم، رسانه‌ها، کارکنان و مقامات بهداشتی توسط فرمانده حادثه	☐	☐	☐
۵	وجود یک مکانیسم ساده برای تبادل اطلاعات بین مدیریت بیمارستانی/ فرماندهی حادثه/ بخش سلامت و پرسنل آن	☐	☐	☐
۶	وجود شرح وظایف برای پرسنل بیمارستان در خصوص نقش، مسئولیت و عملکردهای آنان در شرایط بحرانی	☐	☐	☐
۷	وجود یک روش مناسب جهت جمع‌آوری به‌موقع و تجزیه و تحلیل اطلاعات و گزارش آن به دولت، مقامات بهداشتی، بیمارستان‌های همجوار و شبکه‌های پیش‌بیمارستانی	☐	☐	☐
۸	اطلاع‌رسانی تمام تصمیم‌گیری‌های مربوط به اولویت‌بندی بیماران (به‌عنوان مثال معیارهای پذیرش و معیارهای ترخیص، روش‌های تریاژ، پیشگیری از عفونت و اقدامات کنترل) به تمام کارکنان و نهادهای مربوطه	☐	☐	☐
۹	وجود جایگزین‌های قابل اطمینان (مانند تلفن‌های ماهواره‌ای، موبایل، تلفن‌های ثابت، ارتباطات اینترنت و وجود پیجر، بی‌سیم، راهت‌های تلفن) و همچنین دسترسی مناسب به لیست تماس اعضای تیم	☐	☐	☐
	جمع:	تعداد موارد ۹ = ۱ × ۹	تعداد موارد ۲ × ۱۸ = ۱۸	تعداد موارد ۳ × ۲۷ = ۲۷

جزء کلیدی ۳

ایمنی و امنیت: ایمنی و سازوکارهای پیشرفته امنیتی برای عملکرد و پاسخ بیمارستان به حوادث مختلف در طی بلایا و فوریت‌ها ضروری است (لغفاً توصیه‌های قسمت سوم مطالعه شود). در خصوص نیل به این هدف کلیه فعالیت‌های ذیل ارزیابی شوند.

ردیف	فعالیت‌های پیشنهادی	در حال بررسی (۱)	در دست انجام (۲)	خاتمه یافته (۳)
۱	تعیین تیم ایمنی بیمارستان که مسئول ایمنی بیمارستان و فعالیت‌های امنیتی است.	☐	☐	☐
۲	تعیین محل‌هایی که احتمال آسیب‌پذیری بیشتری دارند (مانند محل‌های ورود و خروج، انباردهی آب و غذا، ذخیره دارو)	☐	☐	☐
۳	اطمینان از دسترسی به تجهیزات، تریاز، و دیگر نقاطی که در مسیر تردد بیماران بوده و همچنین کنترل مناطق پرتراфик و پارکینگ‌ها	☐	☐	☐
۴	وجود یک روش معتبر جهت شناسایی پرسنل بیمارستان، بیماران و بازدیدکنندگان در زمان حوادث	☐	☐	☐
۵	در نظر گرفتن مکاتیبسی جهت تامین امنیت و هدایت پرسنل بخش اورژانس و همراهان آنان به‌سوی بخش‌های استقرار بیماران	☐	☐	☐
۶	در نظر گرفتن اقدامات امنیتی مورد نیاز برای تخلیه ایمن و کارآمد بیمارستان در زمان بلایا	☐	☐	☐
۷	تعریف قوانین لازم برای حضور افراد در بیمارستان در زمان حوادث و بلایا	☐	☐	☐
۸	بررسی گزارش‌های تیم امنیت بیمارستان جهت شناسایی چالش‌ها و محدودیت‌های امنیتی از جمله نقص در مدیریت مواد خطرناک و پیشگیری و کنترل عفونت	☐	☐	☐
۹	وجود روش‌هایی برای اطمینان از صحت جمع‌آوری، ذخیره و گزارش اطلاعات جهت شناسایی اطلاعات غیرایمن	☐	☐	☐
۱۰	در نظر گرفتن روش‌هایی برای تلفیق قوانین بیمارستان و قوانین انتظامی برای اجرای عملیات امنیتی بیمارستان	☐	☐	☐
۱۱	در نظر گرفتن یک منطقه برای استریلیزاسیون مواد رادیواکتیو، بیولوژیک و شیمیایی و ایزوله کردن آنها	☐	☐	☐
	جمع:	تعداد موارد=۱۱	تعداد موارد=۲۲	تعداد موارد=۳۳

جزء کلیدی شماره ۴

تربیت: حفظ عملیات مربوط به تربیت بیماران، بر اساس پروتکل از پیش تعیین شده برای عملکرد خوب پرسنل در مواجهه با مصدومین با تعداد بالا و سازماندهی و مراقبت از بیماران ضروری است (لطفاً جزء کلیدی شماره ۴ را مطالعه نمایید). در خصوص نیل به این هدف کلیه فعالیت‌های ذیل ارزیابی شوند.

ردیف	فعالیت‌های پیشنهادی	در حال بررسی (۱)	در دست انجام (۲)	خاتمه یافته (۳)
۱	تعیین یک فرد با تجربه برای نظارت بر تمام مراحل تربیت (مانند یک پزشک طب اورژانس، جراح عمومی و یا یک پرستار آموزش دیده)	☐	☐	☐
۲	اطمینان از اینکه محل انتقال بیماران مانند محل‌های انتظار، بطور مؤثر پوشش داده شده، و از نظر خطرات احتمالی محیطی دارای امنیت کافی بوده و همچنین دارای فضای کاری مناسب، نور کافی و دسترسی کافی به پرسنل باشد	☐	☐	☐
۳	قرار داشتن مکان تربیت در نزدیکی پرسنل آموزش دیده، با امکانات پزشکی مورد نیاز، و خدمات درمانی ویژه (مانند بخش اورژانس، اتاق عمل و واحد مراقبت‌های ویژه)	☐	☐	☐
۴	مشخص بودن مسیرهای ورود و خروج (به/ از) منطقه تربیت	☐	☐	☐
۵	در نظر گرفتن محل‌های جایگزین احتمالی برای دریافت و تربیت انبوه مراجعین	☐	☐	☐
۶	تعیین یک مکان انتظار برای بیماران زخمی که قادر به راه رفتن می‌باشند	☐	☐	☐
۷	وجود دستورالعملی برای پذیرش مصدومان بر مبنای شدت بیماری / آسیب، بقا و ظرفیت بیمارستان که از قوانین و راهنماهای بین‌المللی تبعیت می‌نماید	☐	☐	☐
۸	تعریف یک روش واضح جهت تربیت بیماران در زمان بلایا و عرضه کافی و مناسب برچسب‌های تربیت	☐	☐	☐
۹	تعریف مکانیزمی که به‌موجب آن برنامه واکنش اضطراری بیمارستان را می‌توان از بخش اورژانس و یا تربیت بیمارستان آغاز کرد	☐	☐	☐
۱۰	اطمینان از اینکه پروتکل پذیرش، تریاژ و ارجاع بیماران در زمانی که برنامه بحران فعال شده است، می‌تواند فرایند مراقبت بیماران را عملی سازد	☐	☐	☐
	جمع:	تعداد موارد ۱۰=۱۰	تعداد موارد ۲۰=۲۰	تعداد موارد ۳۰=۳۰

جزء کلیدی ۵

افزایش ظرفیت: توان افزایش ظرفیت خدمات بهداشتی - درمانی در شرایط معمولی، یک عامل مهم در پاسخ بیمارستان به بلایا و فوریت‌ها است و باید به سرعت در مراحل برنامه‌ریزی بیمارستان در نظر گرفته شود. در خصوص نیل به این هدف کلیه فعالیت‌های ذیل ارزیابی شوند:

ردیف	فعالیت‌های پیشنهادی	در حال بررسی (۱)	در دست انجام (۲)	خاتمه یافته (۳)
۱	محاسبه افزایش ظرفیت مورد نیاز برای پذیرش بیماران براساس در دسترس بودن منابع ضروری و نیروی انسانی قابل انعطاف با فضای موجود و شرایط بحرانی	☐	☐	☐
۲	محاسبه افزایش تقاضا برای خدمات بیمارستانی، یا بکارگیری برنامه‌های در دسترس، پیش‌فرض‌ها و سایر ابزارهای موجود در زمان حوادث احتمالی	☐	☐	☐
۳	شناسایی روش‌های افزایش دهنده ظرفیت بستری در بیمارستان (با در نظر گرفتن فضای فیزیکی، کارکنان، منابع و فرآیندها)	☐	☐	☐
۴	تعیین مناطق مراقبت برای بیماران بیش از ظرفیت بیمارستان (مانند سالن اجتماعات، سالن انتظار)	☐	☐	☐
۵	در نظر گرفتن مکان‌های جایگزین درمانی جهت انتقال بیماران غیر اورژانسی	☐	☐	☐
۶	تعمیه وسایل نقلیه و منابع مورد نیاز برای حمل و نقل بیماران در زمان حوادث و بلایا	☐	☐	☐
۷	تعیین طرح جایگزین برای انتقال راحت بیماران زمانی که روش‌های سنتی حمل و نقل در دسترس نیستند	☐	☐	☐
۸	شناسایی مشکلات موجود در ارائه مراقبت‌های سلامتی، با تأکید بر خدمات جراحی اورژانسی و بحرانی	☐	☐	☐
۹	شناسایی مکان‌هایی که امکان تبدیل آنها به واحدهای مراقبت از بیمار هست با کمک مقامات محلی (هتل‌ها، مدارس، مراکز اجتماعی، ورزشگاه)	☐	☐	☐

ردیف	فعالیت‌های پیشنهادی	در حال بررسی (۱)	در دست انجام (۲)	خاتمه یافته (۳)
۱۰	در نظر گرفتن طرحی جهت اولویت‌بندی اقدامات و در صورت ضرورت لغو کردن خدمات غیرضروری (مانند جراحی‌های انتخابی)	☐	☐	☐
۱۱	تعیین معیارهای پذیرش و ترخیص بیماران و اولویت‌بندی مداخلات بالینی بر اساس ظرفیت درمانی و تقاضاهای موجود	☐	☐	☐
۱۲	تعیین یک متعلقه به‌عنوان سردخانه موقت، حصول اطمینان از عرضه کافی کاورهای جسد	☐	☐	☐
۱۳	عقد قرارداد با سایر نهادها برای ارائه مراقبت‌های پس از مرگ (به‌عنوان مثال نهادهای کفن و دفن، بازرسان پزشکی قانونی و پاتولوژیست)	☐	☐	☐
	جمع:	تعداد موارد=۱۳	تعداد موارد=۲۶	تعداد موارد=۳۹

جزء کلیدی ۶

استمرار خدمات حیاتی: یک حادثه و بلا نیازهای ضروری روزانه، جهت ارایه خدمات ضروری و جراحی مانند مراقبت‌های اورژانسی، جراحی‌های فوری و مراقبت از مادر و کودک، در شرایط عادی وجود دارند حذف نمی‌کند. بنابراین، در دسترس بودن خدمات اساسی باید به موازات ادامه یا فعال شدن یک برنامه پاسخ اورژانس بیمارستان ادامه پیدا کند. (لطفاً جزء کلیدی شماره ۶ را مطالعه نمایید). در خصوص نیل به این هدف کلیه فعالیت‌های ذیل ارزیابی شوند:

ردیف	فعالیت‌های پیشنهادی	در حال بررسی (۱)	در دست انجام (۲)	خاتمه یافته (۳)
۱	فهرست‌بندی و اولویت‌بندی همه خدمات بیمارستان	☐	☐	☐
۲	لیست خدمات اساسی بیمارستان، یعنی آنهایی که باید در همه زمان در هر شرایطی نیز در دسترس باشند	☐	☐	☐
۳	تعیین منابع مورد نیاز جهت اطمینان از تداوم خدمات ضروری بیمارستان و تأمین آن‌ها بخصوص برای گروه‌های دارای شرایط بحرانی و سایر گروه‌های آسیب‌پذیر (مانند کودکان، افراد مسن و ازکارافتاده)	☐	☐	☐
۴	تعیین یک طرح سیستماتیک و قابل گسترش برای حفظ تداوم مراقبت‌های ضروری (به‌عنوان مثال، دسترسی به تهویه مکانیکی و داروهای حیاتی)	☐	☐	☐
۵	هماهنگی با وزارت بهداشت، بیمارستان‌های همجوار و پزشکان خصوصی جهت اطمینان از ارایه مداوم خدمات ضروری پزشکی در سراسر جامعه	☐	☐	☐
۶	حصول اطمینان از در دسترس بودن اقلام ضروری برای زندگی در بیمارستان، از جمله آب، برق و اکسیژن در زمان حوادث و بلاها	☐	☐	☐
۷	بررسی تأثیر وقایع احتمالی ناشی از حوادث بر روی تجهیزات بیمارستانی	☐	☐	☐
۸	حصول اطمینان از وجود مکانیسم‌های احتمالی برای جمع‌آوری و دفع اجساد و دیگر ضایعات خطرناک بیمارستانی	☐	☐	☐
	جمع:	تعداد موارد=۸	تعداد موارد=۲×۱۶	تعداد موارد=۲×۲۴

جزء کلیدی ۷

نیروی انسانی: مدیریت مؤثر منابع انسانی برای اطمینان از توان کافی کارکنان و تداوم کارایی در هر حادثه که باعث افزایش نیاز به منابع انسانی می‌شود، ضروری است.

ردیف	فعالیت‌های پیشنهادی	در حال بررسی (۱)	در دست انجام (۲)	خاتمه یافته (۳)
۱	تکمیل و به‌روز نمودن فهرست شماره تماس پرسنل بیمارستان	☐	☐	☐
۲	برآورد و نظارت مداوم بر غیبت کارکنان	☐	☐	☐
۳	تعیین یک دستورالعمل مشخص برای مرخصی استعلاجی پرسنل، شامل احتمال وقوع بیماری یا آسیب دیدن اقوام پرسنل یا وابستگان آنان	☐	☐	☐
۴	تعیین حداقل نیازهای کارکنان بخش سلامت و سایر پرسنل بیمارستان برای اطمینان از کفایت عملکرد آن‌ها در زمان حوادث و بلایا	☐	☐	☐
۵	در نظر داشتن یک برنامه احتمالی برای تأمین غذا، آب و فضای زندگی برای پرسنل بیمارستان	☐	☐	☐
۶	اولویت‌بندی نیازهای پرسنل و توزیع پرسنل بر اساس آن	☐	☐	☐
۷	استخدام و آموزش نیروهای داوطلب/ اضافی بر طبق نیازهای پیش‌بینی شده (مانند پرسنل بازنشسته، پرسنل مازاد نظامی، افراد مرتبط دانشگاهی/ دانشجویان و افراد داوطلب)	☐	☐	☐
۸	تعریف مسئولیت، بیمه و وضعیت مجوز موقت در ارتباط با نیروهای اضافی یا داوطلبی که شاید در زمان حوادث و بلایا به آنها نیاز باشد.	☐	☐	☐
۹	تعیین سیستمی برای تأمین سریع کارکنان مراقبت‌های سلامت (پرسنل پزشکی داوطلب) دارای گواهینامه کار در شرایط اورژانسی مطابق با سیاست‌های بیمارستان و مقامات بهداشتی	☐	☐	☐

ردیف	فعالیت‌های پیشنهادی	در حال بررسی (۱)	در دست انجام (۲)	خاتمه یافته (۳)
۱۰	آموزش دادن به ارایه‌دهندگان مراقبت و درمان در مراکز خدمات پرستاری (مانند اورژانس، بخش‌های ICU و جراحی)	☐	☐	☐
۱۱	ارایه آموزش و تمرین در مناطقی که به‌طور بالقوه احتمال افزایش نیاز به خدمات آنها بالاست مانند: اورژانس و بخش مراقبت‌های ویژه، جهت حصول اطمینان از ظرفیت و مهارت کافی کارکنان	☐	☐	☐
۱۲	در نظر گرفتن راه‌هایی برای مراقبت از خانواده کارکنان (مانند: مراقبت از اطفال، مراقبت از بیماران و اعضای معلول خانواده) برای افزایش انعطاف‌پذیری کارکنان جهت فراخوان مجدد و انجام ساعات کار طولانی‌تر	☐	☐	☐
۱۳	حصول اطمینان از چرخش کافی شیفت‌ها و خودمراقبتی برای کارکنان بالینی به‌منظور تقویت روحیه و کاهش خطای پزشکی.	☐	☐	☐
۱۴	در نظر گرفتن تیم‌های چند تخصصی برای حمایت روانی که این تیم‌ها شامل مددکاران، مشاوران و روحانیون برای حمایت از خانواده پرسنل و بیماران می‌باشند	☐	☐	☐
۱۵	بررسی پرسنل از نظر دریافت واکسن کافی و لازم بر اساس سیاست‌های ملّی و دستورالعمل مقاصد بهداشتی در مواجهه با بیماری‌ها و مشکلات تنفسی همه‌گیر	☐	☐	☐
جمع:		تعداد موارد=۱×۱۵	تعداد موارد=۲×۳۰	تعداد موارد=۳×۳۵

جزء کلیدی ۸

مدیریت پشتیبانی و تدارکات: تدارک و تأمین مایحتاج بیمارستانی و زنجیره تحویل آن غالباً در طی وقوع بلایا و فوریت‌ها بعنوان یک چالش، کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد که نیازه برنامه‌ریزی احتمالی و پاسخ دقیق دارد (لطفاً جزء کلیدی شماره ۸ را مطالعه نمایید). در خصوص نیل به این هدف کلیه فعالیت‌های ذیل ارزیابی شوند:

ردیف	فعالیت‌های پیشنهادی	در حال بررسی (۱)	در دست انجام (۲)	خاتمه یافته (۳)
۱	تهیه یک فهرست از تمام تجهیزات، لوازم، مواد و اطلاع‌رسانی فوری در صورت کاهش و کمبود موارد فوق	☐	☐	☐
۲	برآورد مصرف منابع ضروری و دارویی، (بمعنای مثال مقدار مورد استفاده در هر هفته) براساس محتمل‌ترین سناریوها	☐	☐	☐
۳	انجام هماهنگی با مقامات جهت اطمینان از تهیه مداوم داروها و مایحتاج ضروری بیمارستان در زمان حوادث و بلایا (مانند موارد در دسترس از طریق ذخایر سازمانی و مرکزی و یا از طریق توافقات اورژانس با تأمین‌کنندگان محلی)	☐	☐	☐
۴	ارزیابی کیفیت اقلام احتمالی قبل از خرید و درخواست صدور گواهینامه کیفیت برای آنها (در صورت در دسترس بودن آنها)	☐	☐	☐
۵	عقد قراردادهای همکاری با فروشندگان برای اطمینان از تهیه و تحویل فوری تجهیزات و دیگر منابع در زمان کمبود	☐	☐	☐
۶	تعیین فضای فیزیکی در بیمارستان برای ذخیره‌سازی مواد، که دارای خصوصیات نظیر دسترسی آسان، امنیت، دما، تهویه، نور، و سطح رطوبت مناسب باشد، اطمینان از زنجیره سرد بدون وقفه برای اقلام ضروری که نیاز به سردخانه دارند.	☐	☐	☐

ردیف	فعالیت‌های پیشنهادی	در حال بررسی (۱)	در دست انجام (۲)	خاتمه یافته (۳)
۷	ذخیره کالاهای ضروری و دارو مطابق با دستورالعمل ملی اطمینان از استفاده به‌موقع از اقلام ذخیره شده برای جلوگیری از هدر رفتن آنها به‌علت اتمام تاریخ انقضا	☐	☐	☐
۸	تعریف نقش داروخانه بیمارستان در ارائه دارو به بیماران در خانه و یا در مکان‌های درمانی جایگزین	☐	☐	☐
۹	وجود برنامه‌هایی برای نگهداری و تعمیر سریع تجهیزات مورد نیاز برای ارائه خدمات ضروری و به‌تعمیق انداختن تمام خدمات غیرضروری در موارد غیرقابل نیاز	☐	☐	☐
۱۰	هماهنگی با اورژانس پیش‌بیمارستانی جهت اطمینان از انتقال مداوم بیماران	☐	☐	☐
جمع:		تعداد موارد=۹	تعداد موارد=۱۸	تعداد موارد=۲۷

جزء کلیدی ۹

بازیابی بعد از بلایا: برنامه‌ریزی جهت بازیابی پس از بلایا باید همزمان با شروع اقدامات در مرحله پاسخ انجام شود. اجرای سریع برنامه بازیابی می‌تواند به کاهش طولانی مدت تأثیر بلایا منجر شود که به بهبود عملکرد بیمارستان کمک شایانی می‌کند. (لطفاً جزء کلیدی شماره ۹ را مطالعه نمایید). در خصوص نیل به این هدف کلیه فعالیت‌های ذیل ارزیابی شوند:

ردیف	فعالیت‌های پیشنهادی	در حال بررسی (۱)	در دست انجام (۲)	خاتمه یافته (۳)
۱	تعیین یک فرد مسئول جهت نظارت بر عملیات بازگشت پس از بلایا	☐	☐	☐
۲	تعیین معیارها و فرآیندهای ضروری جهت کنترل حادثه و بازیابی سیستم	☐	☐	☐
۳	ارزیابی ایمنی بیمارستان از نظر سازه‌ای	☐	☐	☐
۴	تعیین زمان و منابع مورد نیاز برای تکمیل و ترمیم بیمارستان در صورتی که تخلیه بیمارستان لازم باشد.	☐	☐	☐
۵	سازماندهی یک تیم از کارکنان بیمارستان جهت بررسی موجودی بیمارستان پس از حادثه. اعضای تیم باید کارکنان آشنا به مکان و لیست امکانات و تجهیزات باشند. همچنین شامل مهندسين پزشکی جهت بررسی وضعیت تجهیزات پیچیده که شاید نیاز به تعمیر یا جایگزینی داشته باشند، می‌باشد.	☐	☐	☐
۶	در نظر گرفتن افرادی جهت آرایه گزارش پس از حوادث به مدیران بیمارستان و اورژانس و سهامداران که شامل خلاصه حادثه، ارزیابی اقدامات، و یک گزارش از هزینه‌ها است.	☐	☐	☐
۷	تعیین افرادی جهت سازماندهی گزارش‌گیری حرفه‌ای و آرایه به کارکنان در ۲۴ تا ۷۲ ساعت پس از وقوع حادثه جهت کمک به مقابله و بازیابی، فراهم کردن دسترسی به منابع سلامت روان و بهبود عملکرد کار	☐	☐	☐
۸	انتصاب یک کارمند جهت کمک به برنامه بازیابی پس از قاجعه جهت رسیدگی به نیازهای کارکنان، به‌عنوان مثال، مشاوره و حمایت خدماتی از خانواده کارکنان	☐	☐	☐
۹	تعریف شرح وظایف کارکنان، داوطلبان و کارکنان خارجی در واکنش به بلایای طبیعی و بازیابی.	☐	☐	☐
	جمع:	تعداد موارد=۹	تعداد موارد=۲×۱۸	تعداد موارد=۲×۲۷

Risk Assessment Tools and Indicators of Surge Capacity of Health in Disasters

By: Dr Hamid Reza Khankeh

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی و توانبخشی

مرکز مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی

مرکز تحقیقات سلامت و حوادث
و فوریت‌های پزشکی

انستیتو ملی تحقیقات سلامت و بهداشت
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی